

Onderzoek natuurwaarden Leyweg Den Haag

Opdrachtgever : Ingenieursbureau Den Haag
Status : definitief
Rapporteurs : R. van der Kuil, J. Huizer en N. Bolt
Datum : 24 juli 2008

*Stichting CREX
Boekenburglaan 54
2215 AE Voorhout
06-14690980
info@crex-advies.nl
www.crex-advies.nl*

Inhoud

1.	Algemeen	1
1.1	Aanleiding en doel van het onderzoek	1
1.2	Gebiedsbeschrijving	1
1.3	Beoordelingskader	1
1.4	Werkwijze	2
2.	Beschrijving actuele natuurwaarden	4
2.1	Planten	4
2.2	Insecten en andere ongewervelde dieren	4
2.3	Amfibieën	4
2.4	Vissen	5
2.5	Vogels	5
2.6	Zoogdieren	5
3.	Conclusie	7
4.	Literatuur	8
5.	Bijlage 1 Waarnemingen	9
	Dagvlinders	
	Libellen	
	Zweefvliegen	
	Vissen (mond. med.)	
	Vogels	
	Overige	

1. Algemeen

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Het te onderzoeken gebied betreft een locatie welke in de nabije toekomst zal worden heringericht. Er zal een geothermiecentrale worden gebouwd. Op dit moment bestaat een gedeelte van de locatie uit een waterpartij met oevers, circa 3000 m². Deze waterpartij zal worden gedempt. De bomen langs de kopse kant van de waterpartij zullen worden verwijderd. Het andere gedeelte bestaat uit een deel van een voormalige rioolzuivering, oppervlak circa 2000 m². Uitvoering van dit plan kan een effect hebben op eventueel aanwezige beschermde planten en diersoorten.

Dit onderzoek is uitgevoerd om te beoordelen of er bij de herinrichting en de daarvoor benodigde werkzaamheden mogelijke effecten kunnen optreden voor planten en diersoorten die beschermd zijn in het kader van de Flora- en Faunawet.

1.2 Gebiedsbeschrijving

Het te onderzoeken gebied bevindt zich bij ziekenhuis Leyenburg aan de Leyweg te Den Haag. Op het talud langs de waterpartij bestaat de begroeiing uit gras met een groot aantal kruidachtigen, de noordelijke helft van de waterpartij heeft een mooi ontwikkelde oevervegetatie met een rietzoom, de zuidelijke helft is door middel van stenen vastgelegd en veel minder ontwikkeld. Langs de zuidrand van de waterpartij staat een aantal bomen, wilgen

1.3 Beoordelingskader

Het terrein ligt niet in, of in de buurt van een Natura 2000 gebied. In het gebied kan wel de soortbescherming op grond van de Flora- en Faunawet en op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn aan de orde zijn.

Volgens de Ffwet (art. 4.1) zijn alle van nature op het Europese grondgebied van de Lid-Staten van de Europese Unie voorkomende soorten zoogdieren, vogels, amfibieën en reptielen als beschermde inheemse diersoorten aangemerkt. Daarnaast is deze bescherming van toepassing op een beperkt aantal vissen, insecten, weekdieren en planten. De wet regelt de voorwaarden waaronder beschermde soorten eventueel verstoord, verjaagd of zelfs gedood mogen worden.

Hoewel het beschermingsregime varieert, zijn in de praktijk nagenoeg alle vogels, zoogdieren en amfibieën wettelijk beschermd via de Ffwet. Op 23 februari 2005 is het 'besluit houdende wijzigingen van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van art 75 van de Ffwet en enkele andere wijzigingen' (veelal kortweg aangeduid als AMVB art 75 Ffwet) van kracht geworden. Bij deze AMVB wordt onderscheid gemaakt in drie beschermingsniveau's. In de brochure "Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten" heeft het ministerie van LNV drie tabellen gepubliceerd, waarin de soorten zijn ingedeeld naar het beschermingsregiem waar ze onder vallen.

Beschermingsregimes van de Ffwet

Het laagste beschermingsniveau is van toepassing op de meer algemeen voorkomende soorten en hiervoor geldt een algehele vrijstellingsregeling; ten aanzien van deze soorten geldt wel de algemene zorgplicht als bedoeld in art. 2 van de wet. Deze soorten staan in tabel 1, AMVB art 75 Ffwet.

Voor het tweede beschermingsniveau geldt voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstellingsregeling mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Zonder gedragscode is bij het overtreden van verboden uit de Ffwet voor dit niveau een ontheffing als bedoeld in art 75 van de Ffwet nodig. Een ontheffingsaanvraag voor soorten van dit beschermingsniveau wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Soorten die onder dit beschermingsniveau vallen staan in tabel 2, AMVB art 75 Ffwet.

Op het hoogste beschermingsniveau geldt het vereiste van een ontheffing voor alle activiteiten die niet zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang,
- 2) er is geen alternatief,
- 3) doet geen afbreuk aan de gunstige instandhouding van de soort.

Soorten die onder dit beschermingsniveau vallen staan in tabel 3, AMVB art 75 Ffwet. Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets.

Voor vogels geldt, dat het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten en het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren verboden is. Voor ruimtelijke ingrepen kan hiervoor ontheffing worden verkregen. Vogelsoorten zijn niet in deze tabellen bij AMVB art 75 Ffwet opgenomen. Voor alle vogelsoorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet, voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is een ontheffing nodig. Tot zover is het beschermingsniveau voor vogelsoorten gelijk aan dat voor de soorten in tabel 2. Een ontheffingsaanvraag voor andere activiteiten dan hierboven genoemd wordt voor vogelsoorten echter onderworpen aan de uitgebreide toets, die voor de soorten van tabel 3 geldt.

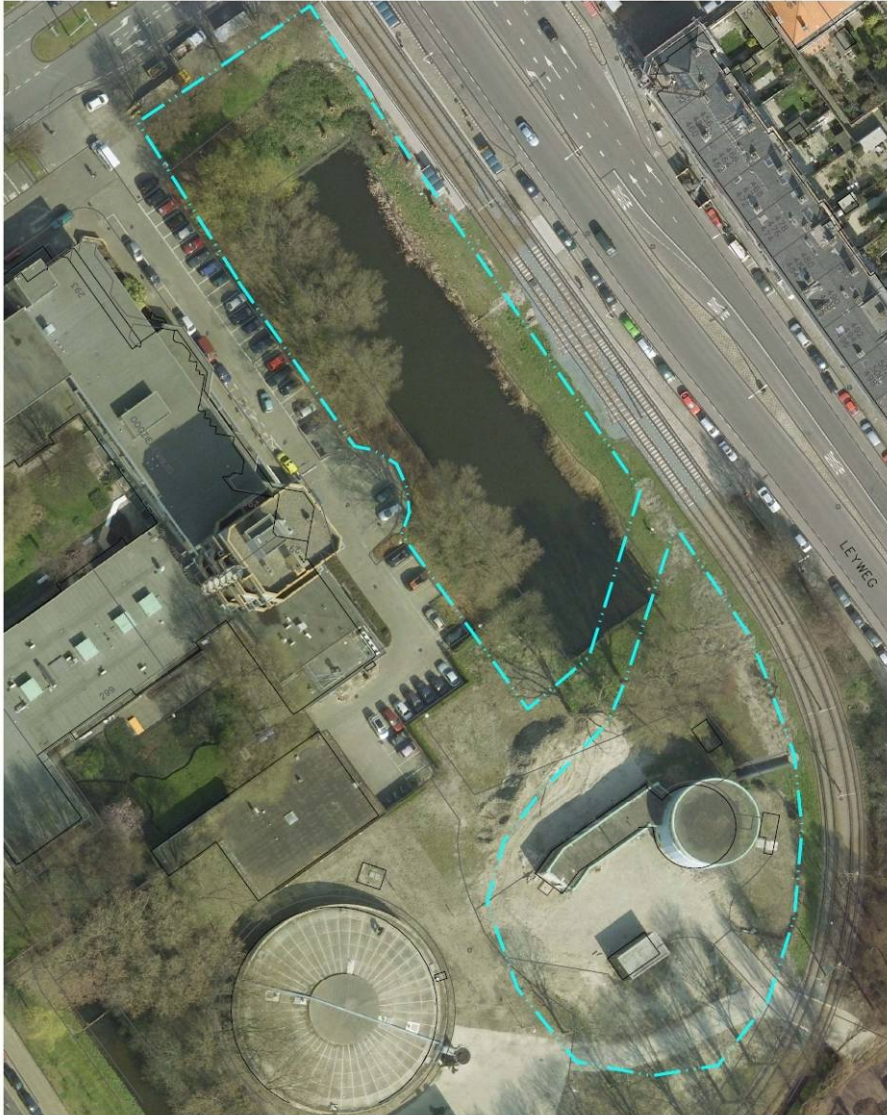
Rode-lijst-soorten

Naast de status als beschermd soort op grond van de Ffwet kunnen soorten ook op een zogenaamde rode lijst staan omdat ze (zeer) zeldzaam of (ernstig) bedreigd zijn. Uit een oogpunt van zorgvuldig en duurzaam beheer is het gewenst ook die soorten waar mogelijk te ontzien en hiervoor mitigerende maatregelen te treffen. In het advies zal daar op ingegaan worden.

1.4 Werkwijze

Er is door ons een eenvoudig onderzoek uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet; hierbij wordt het gebied doorkruist en onderzocht op de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast wordt literatuuronderzoek uitgevoerd. Het gebied is driemaal bezocht op 10, 18 en 24 mei 2008. Voor het vaststellen van de aanwezigheid van plantensoorten is gebruik gemaakt van

visuele waarnemingen. Bij dieren is zowel gekeken naar fysieke aanwezigheid van de dieren als naar sporen (in de vorm van molshopen, muizengangen, uitwerpselen e.d.). Op basis van de veldbezoeken en de terreinkenmerken wordt tevens een inschatting gegeven van de potenties van het onderzoeksgebied als leefgebied voor beschermde soorten.

Luchtfoto van de huidige situatie van het plangebied (bron: Google Earth)

2. Beschrijving actuele natuurwaarden

2.1 Planten

Over het algemeen geldt, dat beschermde plantensoorten en paddestoelen groeien onder bijzondere omstandigheden. Daardoor zijn ze zeldzaam geworden en daarom zijn ze beschermd. De omstandigheden op de locatie Leyweg zijn voor de meeste beschermde soorten niet geschikt want er is sprake van voedselrijke grond en veel beschermde soorten zijn juist afhankelijk van voedselarme omstandigheden.

Er is door ons de beschermde plant Vogelmelk waargenomen (zie bijlage 1). Er hoeft voor de geplande werkzaamheden geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Vogelmelk is een soort van bijlage 1 en hiervoor geldt een vrijstellingsregeling, wel adviseren wij de aanwezige planten voor zover mogelijk te verplaatsen.

Vogelmelk

2.2 Insecten en andere ongewervelde dieren

Er zijn door ons geen beschermde insecten in het plangebied waargenomen (zie bijlage met waarnemingenlijst). Het is niet aannemelijk dat beschermde soorten vlinders, libellen of andere ongewervelde diersoorten in het projectgebied leven, of zich binnen enkele jaren in het gebied zullen vestigen. Er hoeft voor de geplande werkzaamheden geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

2.3 Amfibieën

Er zijn door ons alleen groene kikker en gewone pad waargenomen. Dit zijn twee soorten waarvoor de vrijstellingsregeling geldt. De Rugstreppad is door ons niet waargenomen, het gebied is ook niet geschikt voor deze soort daar er geen ondiepe snel opwarmende wateren voorkomen en er ook geen geschikte plaatsen

zijn voor de soort om zich in te graven. Andere beschermde soorten die hier voor zouden kunnen komen zijn de Bruine kikker en de Kleine watersalamander, voor deze soorten geldt de vrijstellingsregeling. Het gebied is ongeschikt voor streng beschermde soorten. Er hoeft voor de geplande werkzaamheden geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

2.4 Vissen

Door ons zijn twee vissoort aangetroffen (tiendoornige stekelbaars en zeelt). Volgens een plaatselijke visser zouden ook snoek, baars, karper, ruisvoorn in het gebied voorkomen, Beschermde soorten worden in dit water niet verwacht daar er geen waterplanten aanwezig zijn.

Er hoeft voor de geplande werkzaamheden geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Zeelt

2.5 Vogels

Indien er vogels broeden mogen deze niet door werkzaamheden worden verstoord. Er zijn door ons geen nesten of broedende vogels in bomen aangetroffen, behalve in de sloot waar een meerkoet zat te broeden. De voorgenomen ingrepen laten de wateren in het gebied niet ongemoeid. Er hoeft voor de geplande werkzaamheden geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd (na 1 augustus en voor 1 februari).

2.6 Zoogdieren

Op 18 mei is gedurende de avond waargenomen dat vleermuizen geen gebruik maken van de gebouwen die zich binnen het onderzoeksgebied bevinden. In de loop van de avond melden zich een paar gewone dwergvleermuizen, deze maken echter alleen van het gebied gebruik als foerageergebied. Boombewonende

soorten zijn niet waargenomen en de wilgen worden ook niet door vleermuizen gebruikt.

Verder zijn er behalve de mol, geen zoogdieren in het gebied waargenomen. Er zullen naar verwachting verder alleen enkele algemene soorten voorkomen als de Egel, Bosmuis en Rosse woelmuis, voor deze soorten geldt de vrijstellingsregeling. Er hoeft voor de geplande werkzaamheden geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

3. Conclusie

In het plangebied zijn dier- en plantensoorten aangetroffen die volgens de Flora- en Faunawet beschermd zijn, namelijk Vogelmelk en een broedende meerkoet.

Op basis van de terreinkenmerken wordt de potentie van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde soorten als bijzonder laag ingeschat. Vogelmelk is een soort van bijlage 1 (brochure Buiten aan het werk?) en hiervoor geldt een vrijstellingsregeling, wel adviseren wij de aanwezige planten voor zover mogelijk te verplaatsen. Wanneer rekening wordt gehouden met de broedtijd dan hoeft er geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Zorgplicht

Ten aanzien van alle beschermde soorten, dus ook de soorten uit de laagste beschermingscategorie, geldt wel de algemene zorgplicht als bedoeld in art. 2 van de wet. Dit houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Dit betekent dat redelijkerwijs alle maatregelen moeten worden genomen om onnodige verstoring en/of doden en verwonden van dieren c.q. vernietiging van (de vestigingsplaats van) planten te voorkomen.

Indien tijdens de werkzaamheden amfibieën worden aangetroffen, kan aan de zorgplicht worden voldaan door de dieren zo mogelijk te vangen en op een geschikte locatie in de omgeving weer vrij te laten. Amfibieën kunnen aangetroffen worden bij werkzaamheden aan of in watergangen en wanneer grotere objecten (planken, boomstammen, bouwketen e.d.), waar de dieren onder schuilen of overwinteren, worden verplaatst.

Van de in het gebied voorkomende beschermde zoogdieren en vogels wordt verondersteld, dat zij zich bij bedreiging door de werkzaamheden (indien deze plaatsvinden buiten de broedtijd), zelf in veiligheid kunnen brengen.

4. Literatuur

Heukels Flora van Nederland, R. van der Meijden, Wolters-Noordhoff Uitgeverij 1990

Wilde bloemen van Noordwest-Europa, Vereniging Natuurmonumenten, 2001

Zweefvliegtabel, Barendregt, Jeugdbondsuitgeverij 2001

Gids van de Vleermuizen van Europa, Schober, Grimmberger, 2002

Brochure Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren, ministerie van LNV, 2008

Bijlage 1 Waarnemingen

10 mei 2008 bezoek Leyweg, 20 graden met zonnetje.

Planten

Wilg
Klein hoefblad
kleine brandnetel
kattestaart
riet
watermunt
Vogelmelk
Fluitekruid
paardebloem
frans raaigras
hondsdrif
ridderzuring
smalle weegbree
speenkruid
braam
Vergeet-me-nietjes

Dagvlinders

Klein geaderd witje
Groot koolwitje

Libellen

Lantaarntje
Watersnuffel
Variabele waterjuffer

Zweefvliegen

Blinde bij
Gewone driehoekzweefvlieg
Kervelgitje

Vissen (mond. med.)

Snoek
Baars
Zeelt (waargenomen)
Karper
Ruisvoorn
Bittervoorn
Tiendoornige stekelbaars (waargenomen)

Vogels

Meerkoet (broedend)
IJsvogel (mond.med.)
Waterhoen
Tuinfluiter
Nijlgans

Overige

Akkerhommel

Gewone pad

Groene kikker onbepaald